

Gitanos.cat

La veu dels gitans de Catalunya # Núm. 12 · setembre 2018 · Preu 2 €

Festa i mobilització

- 3-4 **ENTREVISTA**
Pedro Vargas Heredia
- 5-6 **REPORTATGE**
Els gitanos celebren el seu dia arreu del territori
- 7-8 **NOTÍCIES**
Mobilitzacions contra la proposta de cens de gitanos a Itàlia
Manifestacions a Madrid i Barcelona
Condemna institucional de Matteo Salvini per part del Parlament de Catalunya i el Congrés dels Diputats
- 9 **INVESTIGACIÓ**
Dos llibres d'història del poble gitano
- 10 **EDUCACIÓ**
Reserva de places a la universitat pública per a la comunitat gitana
- 11 **BREUS**
- 12 **CATALUNYA**
La Generalitat crearà l'Institut Català del Poble Gitano
- 14 **VARIS**
- 15 **FAGIC**
Entrega de premis del certamen literari Pintem de Gitano Catalunya

Edita: CONSELL DE LES COMUNITAT GITANES

Produeix: NOU SILVA EQUIPS

Consell de redacció: Sonia Compadre, Francesc Ferreres, Francesc Gassó i Manuel Rivera

Col·laboren: Azahara Palomares, Josep Maria Sansa, Nuri Campos, Manel Carbonell, Gerard Bosch, Salvador Carrasco, Pere Dalmau, Pere Navarro, Aaron Sentís, Iñaki Vázquez i Pere Tella

Fotografies: Els seus autors

Dipòsit Legal: T-784-2015

Tirada: 2.500 exemplars

EDITORIAL

#STOPANTIGITANISME

Corren temps complicats per a Europa. El ressorgiment dels populismes i de l'extrema dreta en molts països del vell continent s'està traduint en un degoteig constant de declaracions racistes, legislacions discriminatòries i polítiques clarament antigitanes i contra altres minories ètniques. Començàvem el 2018 amb l'esgarrifosa notícia de la llei contra "delictes gitanos" que volia impulsar Eslovàquia, i aquest inici d'estiu ha vingut marcat per un nom propi des d'Itàlia: Matteo Salvini.

El ministre d'Interior italià i líder de la ultradretana Lliga Nord va anunciar el passat mes de juny la seva voluntat d'impulsar un cens de la població gitana. Ho va fins i tot acompanyar d'unes declaracions en què afirmava que, "desgraciadament", els gitanos que tenen nacionalitat italiana haurien de quedar-se al país. Tot i que de moment està lluny de fer-les realitat, el to xenòfob de les seves declaracions va encendre les alarmes entre la comunitat gitana catalana i espanyola, que han viscut unes darreres setmanes de mobilitzacions.

L'horror davant de declaracions que semblen obrir la porta al retorn a temps passats terribles ha posat en peu gran part del poble gitano, que aquest passat mes de juny es va manifestar massivament a Barcelona, Madrid i moltes altres ciutats. I ha despertat també les institucions,

amb el suport unànim del Parlament de Catalunya i el Congrés dels Diputats. Però no n'hi ha prou.

Des de la comunitat gitana reivindicuem el despertar de tot Europa davant de declaracions que haurien de ser del tot inacceptables en ple segle XXI, però encara molt menys a països que són membres de la Unió Europea. Exigim un posicionament i intervenció clar de les autoritats europees i un rebuig unànim de la societat a pràctiques de discriminació contra els gitanos i qualsevol altra minoria ètnica.

Per vèncer els populismes, la millor recepta és la lluita per la integració i pel coneixement mutu. Per això, calen més polítiques que permetin acabar amb els prejudicis existents contra els gitanos, que garanteixen una veritable igualtat d'oportunitats i que ofereixen suport a les noves generacions que volen obrir-se un camí a través de l'educació. El nou pla integral del poble gitano aprovat aquesta primavera per la Generalitat és, en aquest sentit, un pas en la bona direcció.

Ens neguem a què les notícies que arriben des d'altres països ens sumeixin en el pessimisme. Ara, més que mai, és el moment d'alçar la veu, reivindicar els nostres drets i els valors d'una cultura, la gitana, que enguany ha tornat a celebrar orgullosa el seu dia internacional el dia 8 d'abril. I per molts anys més.

Editada per:

Amb la col·laboració de:

Diputació Tarragona

PEDRO VARGAS HEREDIA

“Les pedres que m’han posat al camí m’han fet més fort”

Pedro Vargas Heredia, que aquest desembre complirà 21 anys, és fill del barri de la Mina de Sant Adrià del Besòs (Barcelona) i reconeix que durant gran part de la seva infància va ser un exemple de mal estudiant. Quan tenia onze anys, però, va fer tot un canvi de xip que l’ha dut fins on està ara: estudiant de Dret a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), un dels ponents en la darrera celebració del Dia del Poble Gitano a Barcelona i una de les veus joves del poble gitano més interessants d’escoltar per la seva visió de la història i situació de la comunitat gitana.

Què el va impulsar a estudiar Dret?

Va ser l’esperit de servei públic i les ganes de canviar la difícil situació en què viuen molts gitanos. En un primer moment desitjava realitzar alguna enginyeria i de fet vaig estudiar el batxillerat tecnològic, però llavors vaig tenir l’oportunitat de visitar el camp de concentració de Sachsenhausen de Berlín i el camp d’extermini d’Auschwitz-Birkenau. Allà vaig quedar horroritzat amb les atrocitats que va patir el poble gitano i vaig decidir canviar el rumb de la meua vida.

Com ha estat la seva etapa d’estudiant fins ara?

La meua vida d’estudiant es divideix clarament en dues etapes: una primera etapa en què no m’agradava anar a l’escola i una segona etapa en què vaig patir una transformació.

Per tant, no sempre va tenir clar que volia anar a la universitat

No, de fet era un mal estudiant fins als deu o onze anys. Llavors vaig conèixer persones que em van animar més que mai i a partir d’aquest moment vaig ser conscient de l’important que resulta una carrera universitària per sortir de l’exclusió social, com a mitjà de defensa dels drets intrínsecs que tenim i com a eina per sentir-se lliure. Lliure en el sentit de poder anar cap a on un desitgi i triar el camí que vulgui sense estar condicionat per l’ombra persecutòria de la ignorància.

Quin suport ha tingut de la seva família? I de la resta de la comunitat gitana?

De la meua família el suport fonamental l’he trobat en els meus pares, que des del moment que vaig accedir

Pedro treballa a l’assessoria jurídica de la FAGIC

als estudis d’educació secundària es van bolcar en mi. De la resta de la comunitat, destacaria el paper que han tingut diverses fundacions: fundació Privada Pere Closa (la veritable artífex que pogués concloure els estudis amb ajuts en l’àmbit del reforç educatiu, moral i econòmic). També he rebut ajudes de la Fundació Secretariat Gitano i de la FAGIC a pel que fa a suport moral i com a mitjà per poder donar-me a conèixer més extensament al conjunt de la població gitana de Catalunya.

Ha tingut sempre el suport dels centres escolars i del professorat?

M’agradaria dir que sempre, però lamentablement no ha estat així. Tot i

que la tònica general era el suport, també et trobes casos de racisme, d’algunes persones d’ideologia feixista i putrefacta que fan tot el possible perquè fracassis. Però sóc una persona positiva i prefereixo pensar que, encara que alguns em posin pedres al camí, aquestes pedres no han pogut amb mi: m’han fet més fort i han fet possible que avui estigui cursant una carrera perquè m’han insuflat les ganes i l’obstinació per trencar moltes barreres.

Queda feina per fer perquè des de les escoles no es discrimini els alumnes gitanos?

Crec que és indispensable que d’una vegada per totes s’introdueixin en el

FAGIC
Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya

currículum escolar la història del poble gitano per conscienciar a la resta de la societat de la persecució que hem patit. D'altra banda, també crec de manera indispensable que s'introdueixin professors gitanos a les escoles perquè els nens tinguin un referent en el qual mirar-se.

Com viuen els seus companys i professors el fet que sigui gitano? Se sorprenden quan els hi diu o tenen reserves?

En un primer moment no se sorprenden perquè no tinc la imatge estereotipada del gitano que tenen. No obstant això, quan saben els meus cognoms i els confirmo que sóc gitano se solen sorprendre i algunes persones fan comentaris inadequats: "com estàs estudiant si ets gitano?" o "has de ser l'excepció". El millor és fer entendre que tenim les mateixes capacitats que altres persones i que cada vegada més gitanos accedeixen a estudis superiors i a la universitat. Per part del professorat és una cosa diferent, no solen fer comentaris inadequats (amb alguna excepció), però tenen un total i absolut desconeixement de la comunitat gitana.

Ens consta que molts joves gitanos que arriben a la universitat amaguen la seva condició de gitano. Ho entén? Per què no ho fa vostè?

Jo no jutjaré les raons que puguin tenir altres persones per negar la seva condició de gitano i si és una cosa correcta o no. El que és segur és que jo mai ho he fet ni ho faré. Em sento molt orgullós de la meva condició de gitano, del fet de néixer d'un pare gitano i una mare gitana i de mantenir els costums propis de la meva comunitat. Crec que el fet d'estudiar no va en detriment de la meva condició, sinó tot el contrari, perquè gràcies als meus estudis podré

fer molt més pel poble gitano que si no els tingués.

Quina és la principal barrera que es troben els gitanos per arribar a la universitat?

En primer lloc, la barrera econòmica. Són necessaris més mitjans econòmics perquè molts membres de la comunitat gitana viuen sota el llindar de la pobresa i no poden permetre's realitzar una carrera. En segon lloc, la manca d'adaptació de la universitat a la realitat del poble gitano. En aquest sentit cal la implementació i la consolidació d'un sistema de quotes, ja que nosaltres partim d'una situació molt pitjor. Finalment, la manca d'empatia. Quan un gitano arriba a la universitat no està prou acompanyat i no té molts referents. Avui en dia, però, en tenim més i cada vegada som més els gitanos que accedim a la universitat. No obstant això, no hi ha prou, hi ha d'haver legions de gitanos universitaris.

Què li diria a un nen gitano i que es planteja que pot arribar a la universitat?

Li diria que tot el que es proposi a la vida ho aconseguirà amb esforç i dedicació sense que el fet de ser gitano sigui un llast. Li donaria ànims posant-li tots els exemples de gitanos que han arribat a la universitat, i li diria que si estudia serà lliure dels lligams de la ignorància i podria arribar a la vida on ell o ella volgués.

Quina feina falta per fer per canviar-ho definitivament i que s'acabi la relació que gran part de la societat fa entre nens gitanos i absentisme escolar?

Realment no crec que hi hagi una relació, però és cert que el percentatge d'absentisme és més alt. Haurien d'haver-hi les mesures necessàries per assegurar l'assistència dels nens gita-

nos als centres escolars, especialment a través de la figura de promotors gitanos.

Com et marca de jove els estereotips o prejudicis que té la societat sobre els gitanos?

Minen la moral i fan creure a molts joves gitanos que pel simple fet de ser gitano no es pot arribar a aconseguir les metes que es tenen en la vida. Però quan tens les idees més clares són els que et donen més força per lluitar.

Va participar en l'acte central del Dia del Poble Gitano fent un recorregut històric per la discriminació patida pel poble gitano. És prou coneguda aquesta història per la societat en general?

Definitivament la història del poble gitano a Espanya no és coneguda per la societat en general, però el més trist és que molt pocs gitanos coneixen el que hem patit més enllà de la dictadura franquista. Crec que és essencial que la història del poble gitano s'inclogui de forma urgent al currículum escolar per conscienciar millor del nostre patiment al llarg de la història de la mateixa manera que s'ha fet amb un altre pobles perseguits com el poble jueu.

Què opina de notícies recents com les declaracions del ministre italià d'Interior o polítiques de govern com l'eslovac?

Constitueixen una agressió flagrant cap a la comunitat gitana com els que no es recordaven des del sorgiment dels moviments feixistes que van devorar l'Europa d'entreguerres i que van provocar la II Guerra mundial. Les declaracions realitzades pel ministre Matteo Salvini constitueixen una intromissió a l'honor del poble gitano. Aquest cens conculcaria l'article 3 de la constitució italiana de 1947, que prohibeix qualsevol discriminació, i els articles 20 i 21 de la Carta de drets Fonamentals de la Unió Europea. Així Itàlia es podria enfrontar en cas de violació dels drets humans a penes pecuniàries que podria imposar la Comissió Europea en virtut de l'article 7 del Tractat de la Unió Europea.

Tem, doncs, un ressorgiment de l'antigitanisme?

No temo l'antigitanisme perquè ara els gitanos estem preparats per afrontar-lo. No consentirem que els nostres drets fonamentals, com el dret a la no discriminació, siguin vulnerats sense conseqüència. Donarem la batalla perquè aquest tipus d'ideologia feixista, retrògrada i vuitcentista no hi cap en el si d'una societat democràtica com és l'europea. ■

ELS GITANOS CELEBREN EL SEU DIA ARREU DEL TERRITORI

Festa institucional a Barcelona, tot i la pluja

Desenes de gitanos de tot Catalunya van desafiar el pas-sat diumenge 8 d'abril la pluja per sumar-se als actes de celebració del Dia Internacional del Poble Gitano organitzats per la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (Fagic). Malgrat que el mal temps va obligar a cancel·lar un dels actes més simbòlics (el llançament de flors al riu Besòs), moltes persones van participar en la resta d'actes de programats i que van tenir un clar to festiu, a la vegada que reivindicatiu.

Els actes de celebració van arrencar a les deu del matí a la seu de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, on enguany s'ha traslladat l'acte protocol·lari de celebració de la jornada. La tradicional visita al Parlament de Catalunya, de fet, es va avançar al divendres anterior, quan el president del Parlament, Roger Torrent, va rebre els representants de la junta de la Fagic. Dos dies després, diumenge, el diputat de la junta de govern del Col·legi d'Advocats, Carlos Echavari, va agrair a la Fagic que escollís la seva institució per celebrar un dia tan assenyalat.

Durant els parlaments, els assistents van poder escoltar els discursos de dos joves gitanos i estudiants universitaris. Per una banda, Pedro Vargas, jove gitano estudiant de Dret, va fer un repàs a la discriminació que els gitanos han patit històricament.

Mesa presidencial de l'acte al Col·legi d'Advocats de Barcelona

Safari Club es va omplir de gom a gom

Pedro el Granaino cantant l'himne

Tot seguit, Ana Ruiz Fernández, també estudiant de dret i coordinadora del servei de mediació a la Fagic, va parlar en el seu discurs de la necessitat de fer més visible el poble gitano a la societat. Els discursos es van tancar amb la intervenció del president de la Fagic, Simón Montero.

Com és tradicional, l'himne gitano "Gelem, gelem", interpretat per Pedro el Granaino, va servir per tancar l'acte

protocol·lari, en una actuació musical en què va estar acompanyat per una guitarra.

La commemoració de la jornada es va completar amb un multitudinari dinar de germanor amb la presència de gitanos vinguts de tot Catalunya, i amb una festa que va omplir la Disco Safari Club amb l'actuació d'artistes com Sabor de Gràcia, El Meji y los Gemelos Cortes, entre d'altres. ■

La Palma de Reus aplega el poble gitano

La ciutat de Reus va celebrar dimecres 11 d'abril el Dia del Poble Gitano amb un acte institucional a la Palma de Reus, amb un gran èxit de convocatòria. Els actes impulsats per l'Associació Gitana de Reus van estar presidits pel seu president, Antonio Gabarri *Tío Antonio*, i per l'alcalde de Reus, Carles Pellicer.

L'acte institucional, que va arrencar a les cinc de la tarda amb els discursos de diversos representants de la comunitat gitana i de l'Ajuntament de Reus, va culminar amb l'acte simbòlic de llançament de pètals a l'aigua, que es va fer a la part exterior de la Palma de Reus. En aquest cas, es van utilitzar unes flors fetes a mà amb paper.

Tot seguit, va començar la part més festiva de la jornada amb el concert d'Abraham Band, un grup del Camp de Tarragona que combina en la seva música flamenc i pop, i que van fer ballar a molts dels presents al ritme dels seus temes. La nota flamenca la va posar la ballaora Adelaida Guerrero, que va completar la celebració amb

Llançament de pètals a l'aigua. Part exterior de la Palma, a Reus

una preciosa actuació. Finalment, la festa es va tancar amb un berenar sopar amb barbacoa per a tots els assistents.

El Dia del Poble Gitano es va commemorar internacionalment el passat diumenge 8 d'abril, jornada en què la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya va organitzar diversos actes a

Barcelona. Posteriorment, els diferents municipis catalans organitzen aquests dies altres celebracions al seu municipi per tal de poder commemorar la jornada amb aquells que no es poden desplaçar i amb els seus veïns. El dilluns 16 d'abril, a les 13 h, està prevista la celebració del Dia del Poble Gitano a Cambrils, al Parc del Pescador. ■

Homenatge a la població gitana a Cambrils

Cambrils va celebrar per primer cop dilluns 16 d'abril el Dia Internacional del Poble Gitano amb un multitudinari acte institucional a l'Ajuntament i el tradicional llançament de flors, que es va fer al parc del Pescador de la població. L'acte, que va estar impulsat per la Nova Associació Cultural Gitana de Cambrils, va servir també per homenatjar tota la comunitat gitana del municipi, així com alguns destacats representants del col·lectiu gitano a les comarques de Tarragona, que van rebre un reconeixement.

L'acte institucional en una sala de plens que va quedar petita va comptar amb la presència de l'alcaldesa de Cambrils, Camí Mendoza, que va subratllar que Cambrils "és i serà poble d'acollida" i que el seu equip treballarà per "evitar qualsevol discriminació". El regidor de Benestar Social, Josep Maria Vallès, es va referir també al dinamisme de la comunitat gitana cambrilenca, que es va fer palesa en la projecció d'un vídeo fet a partir de fotografies de Jordi Tremosa que, sota el títol *Orgull Gitano*, incloïa retrats de divants gitanos residents a Cambrils.

Jesús Gabarri, coordinador de l'Es-

Els representants municipals de Cambrils amb els representants gitanos

glésia Evangèlica de Catalunya, va ser l'encarregat de recordar la història de discriminació patida pels gitanos, recorrent els diversos episodis viscuts a Espanya des de l'època dels Reis Catòlics, i amb un record especial per als centenars de milers de gitanos que van perdre la vida durant l'Holocaust nazi. Gabarri va tancar el seu parlament recitant l'himne gitano *Gelem, Gelem*.

La Nova Associació Cultural Gitana de Cambrils va aprofitar l'acte institucional per a fer una sèrie de reco-

neixements a persones destacades de la comunitat gitana. Així, van rebre un homenatge públic José Campos, Francesc Ferreres *Paquito*, Antonio Gabarri *Tío Antonio*, Ángel Jiménez, Ana Muñoz i Maria Santiago *La Chacha Mari*.

La celebració es va tancar al parc del Pescador amb la lectura d'un manifest i el llançament de pètals de flors a la font que es va poder realitzar malgrat el mal temps, i amb un àpat conjunt de tots els assistents a l'acte. ■

Mobilitzacions contra la proposta de cens de gitanos a Itàlia

Mobilitzacions de la comunitat gitana a Catalunya i Espanya durant el mes de juny arran d'un nou episodi de declaracions i polítiques antigitanes en un govern europeu. En aquest cas, ha estat el nou govern italià el que ha despertat la polèmica després que el ministre d'Interior d'Itàlia, Matteo Salvini, anunciés que l'executiu reprendrà un pla per a l'elaboració d'un cens de la població gitana al país, segons va informar l'agència Europa Press i diversos mitjans de comunicació.

L'anunci es va acompanyar d'unes dures declaracions, en què Salvini va assegurar que l'objectiu de realitzar aquest cens és obtenir "una fotografia de la seva situació", per tot seguit lamentar-se: "Desgraciadament, als gitanos italians te'ls has de quedar a Itàlia", va afirmar en declaracions recollides per Europa Press. L'elaboració del cens va de la mà d'un pla per treballar en l'expulsió dels presos estrangers que actualment es troben a pre-

sons italianes, i que sobretot afecta a persones de nacionalitat romanesa, albanesa i tunisiana.

Hores després d'aquestes dures declaracions, Matteo Salvini va matisar que el projecte d'elaboració del cens vol ser "un estudi de la situació dels campaments de gitanos", i que en cap cas suposarà registres o identificacions massives dels gitanos. L'objectiu, segons el ministre d'Interior italià, és "protegir milers de nens als quals no se'ls permet assistir a l'escola amb regularitat perquè prefereixen introduir-los a la delinqüència".

Matteo Salvini, que també és vicepresident del nou govern italià, és el líder del partit de la Lliga Nord, que se sol vincular amb postures xenòfobes i d'ultradreta. La Lliga Nord forma part de la coalició de govern formada recentment amb el Moviment Cinc Estrelles que té com un dels seus acords base treballar per l'expulsió massiva dels immigrants il·legals. Salvini va protagonitzar recentment una altra

El ministre italià, Matteo Salvini

polèmica a Europa després que el govern italià es negués a permetre el desembarcament del vaixell Aquarius, amb centenars de refugiats rescatats d'un naufragi a bord. Després de la negativa italiana, el vaixell va desembarcar el passat diumenge a València, després que el govern espanyol s'offerís a acollir-los. ■

Manifestacions a Madrid i Barcelona

La resposta a les declaracions de Salvini no es va fer esperar. Més de 500 manifestants vinguts de tota Catalunya van participar dimecres 27 de juny en la manifestació del poble gitano català contra aquestes declaracions racistes. Amb el lema "StopAntigitanisme" a la pancarta que encapçalava la protesta, els participants van lluir diversos cartells de protesta en contra del cens de població gitana que va anunciar el ministre d'Itàlia, que també és el líder del partit d'ultradreta La Lliga Nord. Entre els manifestants, hi va haver representants de diverses entitats del poble gitano i altres entitats de la societat civil catalana que van donar suport a la protesta, així com càrrecs institucionals i polítics de Catalunya.

La manifestació va començar a les cinc de la tarda davant de l'oficina de la Comissió Europea a Barcelona, on el seu director, Ferran Tarradellas, va rebre una delegació dels manifestants. Durant la trobada, Tarradellas es va comprometre a fer arribar les inquietuds del poble gitano de Catalunya al representant de la comissió de drets humans de la Unió Europea (UE). La

comitiva també li va entregar una carta dirigida a la Comissió Europea, en què sol·licitaven que aquest òrgan faci una declaració de rebuig de totes les declaracions antigitanes per part de càrrecs públics europeus i, en particular, les expressades per Salvini.

La manifestació va continuar tot seguit per Passeig de Gràcia fins al Consolat d'Itàlia, on la gran afluència de gent va obligar a tallar el trànsit. A la porta, els manifestants van protestar durant una hora, repetint consignes i demanant la dimissió del ministre d'Interior italià. Finalment, la cònsol d'Itàlia va rebre els manifestants, que li van entregar una carta en què sol·liciten al primer ministre italià, Giuseppe Conte, que rebutgi públicament les declaracions de Salvini, a més de sol·licitar la seva dimissió com a ministre d'Interior. Aquesta darrera petició, de fet, va ser una de les consignes més repetides durant la protesta, que es va tancar a les 19 h amb la lectura pública de la carta entregada a la cònsol italiana.

El dia anterior, dimarts 26 de juny, centenars de persones van participar a Madrid en un altre acte de protesta contra les declaracions de Salvini,

Manifestació de rebuig al racisme

en aquest cas davant de l'Ambaixada d'Itàlia. La convocatòria, impulsada pel Consell Estatal del Poble Gitano, va aconseguir que l'ambaixador italià, Stefano Sannino, rebés una delegació de sis representants de l'entitat, que li van fer arribar una carta en què reclamen la il·legalització dels partits que proposin polítiques que vulnereu els drets humans, segons va recollir Europa Press. Des del Consell Estatal del Poble Gitano es va reivindicar també una reacció de les institucions europees per protegir el poble gitano davant d'agressions d'aquest tipus. ■

CONDEMNA INSTITUCIONAL DE MATTEO SALVINI PER PART DEL PARLAMENT DE CATALUNYA I EL CONGRÉS DELS DIPUTATS

La polèmica per les declaracions antigitanes de Matteo Salvini, vice-president del govern d'Itàlia, va arribar també a les institucions catalanes i espanyoles. El passat 5 de juliol es va produir un acord unànim de tots els grups representats al Parlament de Catalunya per fer la lectura d'una declaració en contra de tot tipus de polítiques antigitanes que s'estan produint actualment en diversos països europeus. El posicionament de la cambra, que es va fer a instàncies d'un acord de tots els grups parlamentaris, es va prendre en presència de diversos representants de la comunitat gitana, liderats pel president de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGIC), Simón Montero, que van assistir a la sessió des de la zona de públic. La declaració va ser llegida pel secretari segon de la Mesa del Parlament, David Pérez.

Tot i que la declaració del Parlament partia de les declaracions de Salvini i de la reacció de la població gitana catalana en forma de diverses mobilitzacions, el Parlament hi va sumar també altres polítiques de signe antigitano que en els darrers mesos s'estan produint a altres països europeus.

"El Parlament de Catalunya no pot mantenir el silenci institucional davant d'aquests atacs discriminatoris cap al poble gitano que alimenten i reforcen una imatge estereotipada i negativa de les gitanes i els gitanos, incitant la ciutadania al rebuig, menyspreu i odi", afirma la declaració que va rebre el suport de tots els grups parlamentaris. En aquest sentit, la cambra rebutja les declaracions antigitanes que s'han produït darrerament, dona el seu suport a les mobilitzacions que ha realitzat el poble gitano i anima la societat catalana a combatre "l'antigitanisme social" i a "sumar esforços" per la convivència i la igualtat a Europa.

A finals de juny el ple del Congrés dels Diputats va aprovar dijous per unanimitat una declaració de rebuig contra les declaracions de Salvini en què apostava per la creació d'un cens de gitanos. El text consensuat per tots els grups acusa el ministre italià d'haver comès una "incitació a l'odi" i li demana que no posi en pràctica la política antigitana anunciada, que els diputats han rebutjat de forma unànime. El Congrés també va fer una crida

Sala de Plens del Parlament

Simón Montero estreta la mà del president de la Generalitat, Quim Torra

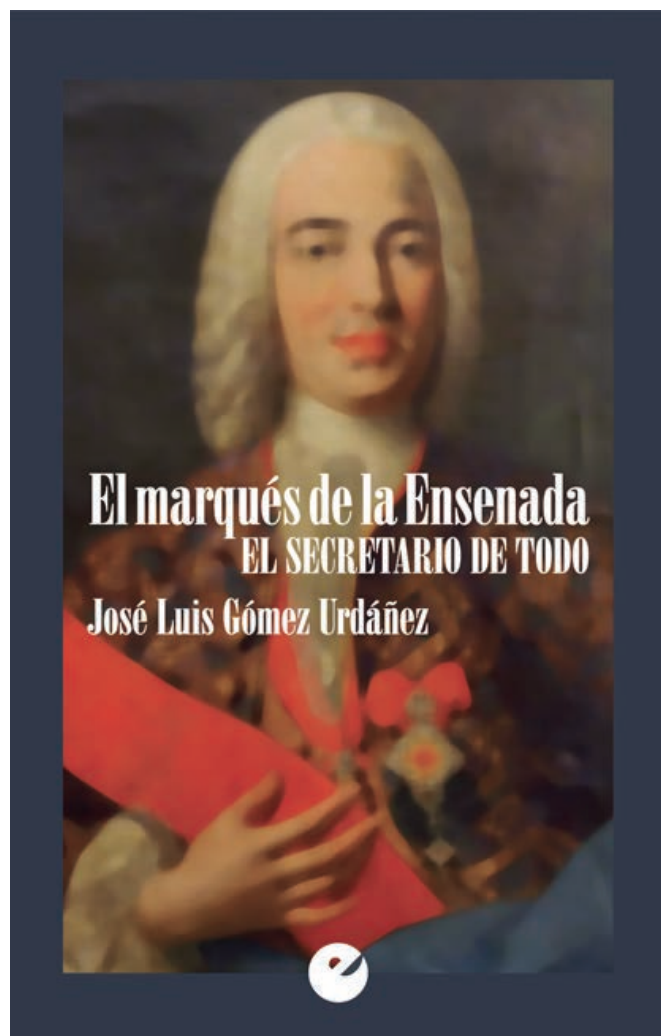
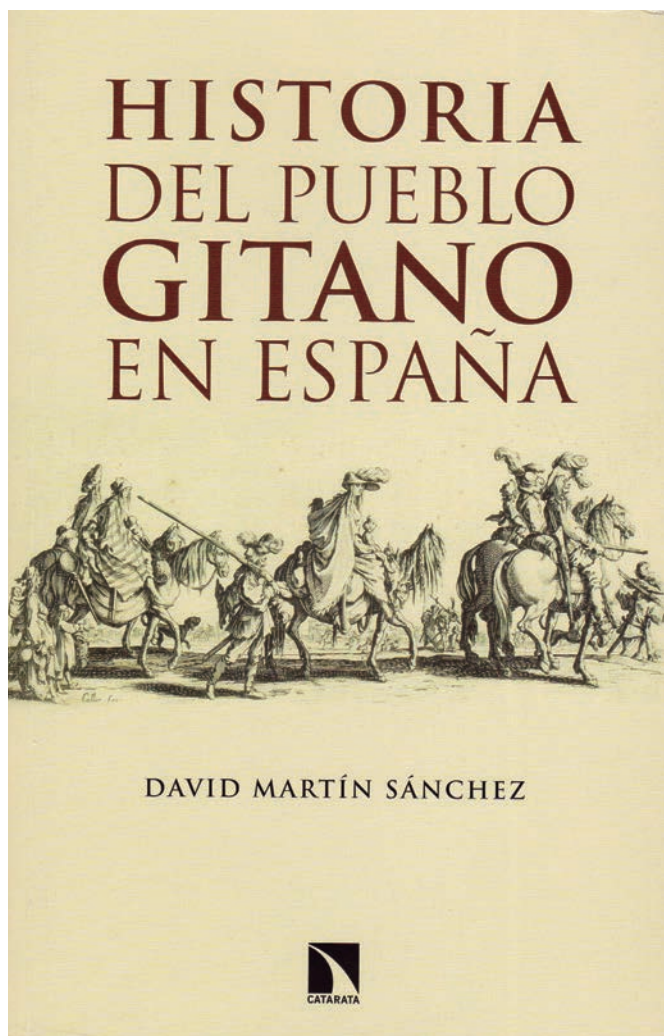

El president de la FAGIC amb la diputada Inés Arrimadas

a la resta de cambres representatives europees (inclòs el Parlament Europeu i les cambres italianes) a sumar-se a aquesta declaració de condemna i rebuig.

Les dures declaracions de Matteo Salvini també van generar reaccions des de diverses entitats de la comunitat gitana, com la FAGIC o el Secretariat Gitano, entre moltes altres. ■

DOS LLIBRES D'HISTÒRIA DEL POBLE GITANO

UN ASSAIG SOBRE LA HISTÒRIA DEL POBLE GITANO EN ESPANYA

El doctor David Martín Sánchez és membre del Grup de Recerca sobre "Història del Poble Gitano" (Universitat de Sevilla). Acaba de publicar un llibre titulat *Historia del pueblo gitano en España* (Catarata: Madrid, 2018). No feia gaire que havia publicat *El pueblo gitano en Euskal Erria* (Tafalla: Txalaparta, 2017), tema al qual havia dedicat la seva inèdita tesi doctoral.

El llibre és un assaig històric amb una declarada intenció didàctica. És una obra pensada per a oferir un material útil per facilitar la introducció de la història dels gitans en el currículum de l'ESO. Repassa els orígens dels gitans i arriba, en acurada síntesi, fins als anys 1980, amb un relat ben construït, en el qual es repassen els mals que els gitans reberen al llarg de la història moderna, sota els Àustries

i els Borbons. El llibre té dos capítols d'especial interès: el sisè, dedicat a la presó general de 1749 i el novè, dedicat a l'extermini i la persecució nazi del que Himmler anomenaria "la plaga gitana".

És una obra que recomanem als que desconeguin la història dels gitans espanyols i als docents de l'àrea de socials interessats en materials històrics per l'ESO.

L'OBRA DEL PRIMER MARQUÉS DE L'ENSENADA I L'INTENT DE GENOCIDI DELS GITANOS DEL 1749

José Luis Gómez Urdáñez, catedràtic d'Història Moderna de la Universitat de La Rioja i membre de la Real Acadèmia de la Història, ha publicat recentment una excel·lent biografia de Zenon de Somodevilla i Bengoechea, Marqués de l'Ensenada.

El llibre és de bona i fàcil lectura. Està escrit amb amenitat i rigor, com diu el prologuista. Narra la polifacètica biografia del personatge. Tot i que no amaga la seva manca de pietat amb els

gitans i dir que res no l'eximeix de la seva culpa, convida al lector a ser reflexiu i a considerar l'ambient antigitano general de l'època.

L'intent de genocidi dels gitans ocupa bona part del seu llibre *El marqués de la Ensenada. El secretario de todo*. (Punto de Vista editores: Madrid, 2017, pp.30, 111-112, 200-210). Queda patent la crueltat i el cinisme del marquès davant el "problema gitano", en el marc de la polí-

tica general promoguda pel personatge. Ja l'historiador Ferran Soldevila havia parlat del genocidi programat per Ensenada. Algunes entitats gitanes promouen la retirada del seu nom a determinats carrers de Madrid i Lleida. Ho consideren, la veritat és que amb molts motius, una ofensa a la memòria de les víctimes de la "Gran Redada" del 1749. ■

SALVADOR CARRASCO CALVO

Reserva de places a la universitat pública per a la comunitat gitana

El 21 de març de 2018 la Comissió d'Accés i Afers Estudiantils del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC), òrgan de coordinació i gestió en temes clau per a tot el sistema universitari i per al Govern de Catalunya, va aprovar l'Acord d'acció afirmativa per incrementar l'accés d'estudiants gitanes i gitanos als estudis oficials de grau de les universitats públiques catalanes i la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya. L'Acord estableix que es reservarà una plaça per a cada titulació als estudiants d'aquesta comunitat que estiguin inclosos en qualsevol de les mesures vinculades amb els estudis postobligatoris del Programa del Poble Gitano i de la Innovació Social de la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Històricament les institucions catalanes han considerat com a objectius prioritaris la integració del poble romaní a Catalunya i el reconeixement als valors i a la contribució que aquest col·lectiu ha tingut en la cultura de Catalunya. De fet, l'article 42.7 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya indica que "els poders públics [...] han de garantir el reconeixement de la cultura del poble gitano com a salvaguarda de la realitat històrica d'aquest poble".

Els primers contactes amb el poble gitano es remunten al 1988, un any després de la creació de l'Oficina de Preinscripció Universitària, llavors ubicada al passeig de la Zona Franca, 7. Amb la voluntat de desenvolupar accions envers aquest col·lectiu, aquell any es va fer una reunió a Can Tunis per informar del que es feia a l'Oficina i per manifestar la predisposició a concretar accions relacionades amb l'accés a la universitat. Així i tot, en aquell moment no es va concretar cap acció.

Posteriorment, la Secretaria d'Universitats i Recerca ha participat en la instauració dels plans integrals del poble gitano (PIPG) a Catalunya aprovats pel Govern de la Generalitat i vigents des de 2005. Més concretament, en el marc del II Pla Integral del Poble Gitano de Catalunya 2009-2013, l'Àrea de Suport a la Planificació, Anàlisi i Avaluació de la Secretaria d'Universitats i Recerca (ASPAUR) va organitzar el 2010 a la Torre Muñoz (aleshores seu del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa) una sessió monogrà-

Els alumnes gitanos tindran més facilitats a la universitat pública catalana

fica dedicada a universitats i recerca. En aquesta sessió van participar, d'una banda, representants dels departaments d'Innovació, Universitats i Empresa; Educació; Interior, Relacions Institucionals i Participació, i Governació i Administracions Públiques. I d'altra banda, institucions representatives del poble gitano, el Consell Assessor del Poble Gitano i altres associacions gitanes i progitanes de Catalunya.

Així mateix, l'any 2016, la Generalitat va aprovar la creació del Programa del Poble Gitano i de la Innovació Social, que, entre d'altres, s'encarrega d'implementar actuacions d'èxit en els àmbits d'educació, treball, cultura, justícia, salut, habitatge, interior, mitjans de comunicació, foment de l'associacionisme i ens locals.

Cal dir que, encara que en les darreres dècades s'ha produït una lleugera millora en les condicions de vida del poble gitano, gràcies als esforços de les administracions públiques i del mateix poble gitano, la situació social i educativa d'aquest col·lectiu continua sent alarmant, ja que és un dels grups més vulnerables i amb més risc d'exclusió social i econòmica de Catalunya i d'Europa.

Si comparem la situació educativa en concret, el 64% d'alumnes gitanes i gitanos d'entre 16 i 24 anys no acaba els estudis obligatoris enfront del 13% del conjunt de l'alumnat. Pel que fa al percentatge de la població gitana que aconsegueix arribar a la universitat, oscil·la entre el 2,6% i l'1%, mentre que el 43% dels catalans i catalanes tenen estudis terciaris.

Actualment és vigent el IV Pla Integral del Poble Gitano 2017-2020 i una de les finalitats d'aquest és l'increment del nombre d'estudiants gitanes i gitanos que cursen estudis postobligatoris i/o universitaris. És amb vista a assolir aquest objectiu que s'ha arribat a l'Acord d'acció afirmativa, amb què es preveu fer un gran pas endavant i que suposa que a partir de la propera preinscripció universitària del juny de 2018 ja es tindrà en compte la reserva de places per a aquest col·lectiu.

El Programa del Poble Gitano i de la Innovació Social, per la seva banda, durà a terme la gestió de les sol·licituds d'alumnes gitanes i gitanos que puguin accedir a aquestes mesures d'acció afirmativa.

Aquests estudiants de la comunitat gitana vinculats a les mesures del IV PIPG 2017-2020 accediran, segons els estudis previs, a través de qualsevol de les vies oficials d'accés, com són: les proves d'accés a la universitat per a alumnat de batxillerat (PAU); les proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys (MG25) i de 45 anys (MG45); l'accés per a més grans de 40 anys mitjançant l'acreditació d'experiència laboral (MG40); l'accés per a persones titulades de cicles formatius de grau superior (CFGs), o l'accés per a persones que han iniciat estudis universitaris espanyols. ■

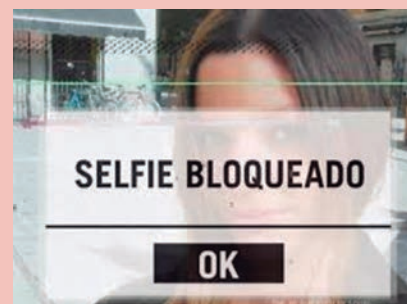
DR. JESÚS M. PRUJA
Oficina d'Accés a la Universitat.
Consell Interuniversitari de Catalunya

Selfies contra la discriminació de la dona gitana

Facebook i la Fundació Secretariat Gitano han unit forces per impulsar la campanya "Poder ser", que vol posar l'accent en la doble discriminació que pateixen les dones gitanes. La iniciativa vol fer reflexionar la societat fent un símil amb l'activitat de molts joves a les xarxes socials, i ha inclòs la difusió d'un vídeo en què quatre dones gitanes veuen com els seus intents de publicar *selfies* a les xarxes socials es veuen bloquejats. Amb aquesta curiosa acció, es vol fer reflexionar a la societat sobre les dificultats que

es troben moltes dones gitanes per poder ser qui realment són i denunciar la invisibilitat i discriminació que pateixen.

La part central de la campanya recull els testimonis de quatre dones gitanes, que relaten la discriminació que han patit en la seva vida. Així, exposen casos en què van haver d'ocultar al seu entorn la seva pertinença a la comunitat gitana, i d'altres que han patit actes discriminatòris o han estat invisibilitzades per la seva condició de dona i gitana. "Fer visible la diversitat de les dones gita-

nes i treure a la llum aquests casos de rebuig social i els seus efectes forma part de la nostra tasca", afirma Sara Giménez, responsable d'Igualtat de la Fundació Secretariat Gitano, en el comunicat difós per l'entitat.

La UE alerta sobre la desigualtat i la discriminació que pateixen els gitanos

L'Agència dels Drets Fonamentals (FRA, en les seves sigles en anglès) de la Unió Europea (UE) ha denunciat aquesta primavera que part de la població gitana de la comunitat europea viu en una situació de pobresa similar a la dels països en vies de desenvolupament. Així ho subratlla en l'informe "Una preocupació persistent: el racisme contra la població gitana com a barrera per a la seva inclusió", en què s'analitza el compliment de les Estratègies Marc 2011 de la UE per a la Integració de la Població Gitana.

L'anàlisi exposada al document alerta que els estats membres continuen fallant en la majoria dels objectius d'integració que s'havien marcat conjuntament per la població gitana, fet que suposa que moltes de les persones d'ètnia gitana visquin en una situació de pobresa quan, en realitat, són ciutadans d'algunes de les regions més riques del món. "El racisme contra els gitanos, que va des de la discriminació fins al delictes d'odi, alimenta el cercle viciós de l'exclusió dels gitanos. Els condemna a ser exclosos de la societat i els tracta amb estereotips

Seu de la FRA a Viena

intolerables", afirmà el director de la FRA, Michael O'Flaherty, en un comunicat de la mateixa agència.

Ara pots rebre al teu mòbil les incidències de la xarxa d'autobusos

Per donar-te d'alta envia un correu a altaserveisms@emt.tarragona.cat indicant el teu nom i cognoms, el mòbil on vols rebre aquesta informació, i les línies d'ús més freqüent.

Informa't a emtanemambtu.cat/atencio-al-client/sms

sms

LA GENERALITAT CREARÀ L'INSTITUT CATALÀ DEL POBLE GITANO

El Govern de la Generalitat va aprovar el passat dimarts 19 de juny el nou Pla Integral del Poble Gitano a Catalunya, corresponent al període 2017-2020. El document ha estat impulsat pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i recull més de 120 mesures i 200 accions amb l'objectiu de continuar millorant les condicions de vida dels gitanos a Catalunya i equiparar els seus drets amb la resta de la ciutadania.

El nou pla preveu el desplegament de diverses estratègies i actuacions en àmbits com el de l'educació, el treball, l'habitatge, la salut, la cultura, la dona, la joventut, la participació social, interior, justícia, els mitjans de comunicació i els ens locals. Entre les novetats que s'hi han incorporat, destaquen dues iniciatives: per una banda, l'aposta per la creació de l'Institut Català del Poble Gitano, i per una altra, l'impuls d'una Càtedra d'Estudis Gitanos.

El Pla Integral 2017-2020 és ja el quart dedicat al Poble Gitano impulsat pel govern català, i pretén mantenir i intensificar aquelles iniciatives que han funcionat de forma positiva durant l'aplicació de l'anterior edició del pla, corresponent al període 2014-2016. D'altra banda, però, també s'ha marcat l'objectiu de millorar els resultats pel que fa als àmbits de participació, eficiència i impacte social de les polítiques que s'impulsin.

El document aprovat pel Consell de Govern defineix cinc eixos fonamentals per al desenvolupament del Pla Integral. El primer d'ells és el desenvolupament de mesures i accions que estiguin directament destinades a millorar la situació social del poble gitano. En segon lloc, es planteja la contextualització en el marc europeu, estatal i català de les polítiques públiques adreçades al poble gitano, amb l'objectiu de respectar i millorar les línies d'acció política adreçades a la inclusió social de la comunitat. Un altre dels eixos del pla serà la consonància amb els resultats de les recerques de més impacte, així com amb altres experiències d'èxit que es comprovi que estan contribuint a la millora de la situació del poble gitano.

El quart eix estratègic que s'ha inclòs al nou pla fa referència a la col·laboració i diàleg permanent amb les autoritats nacionals i locals de Catalunya, mentre que el darrer dels àmbits

Elsa Artadi, consellera de Presidència de la Generalitat

principals se centrarà en l'impuls de la implicació de la població gitana en tot el procés d'elaboració del pla, així com durant el procés de seguiment i avaluació.

De fet, en l'elaboració d'aquest nou Pla Integral del Poble Gitano el diàleg permanent i en condicions d'igualtat ha estat, segons la Generalitat, un principi ètic i metodològic en la seva elaboració. Així, s'ha creat un equip per a la seva renovació format per nou dones gitanes, vuit homes gitanos, dues dones no gitanes i un home no gitano. Ells han estat els responsables

de dissenyar, esmenar i validar totes les mesures incloses al pla, que també compta amb la validació del Consell Assessor del Poble Gitano.

A més, durant el procés d'elaboració es va posar en marxa un procés participatiu amb l'organització de sessions de debat a quatre localitats amb una taxa elevada de població gitana: Reus, Viladecans, Barcelona i Terrassa. Aquestes sessions van tenir l'objectiu de recollir aportacions de la comunitat gitana, especialment d'aquelles persones que habitualment no participen en l'elaboració de polítiques públiques. ■

1903

Carrer Baixada de la Misericòrdia, 3 - 43003 TARRAGONA

Borsa de Mediació per al Lloguer Social

Lloga fàcil, segur i amb garanties

“

Servei gratuït de mediació entre propietari i llogater durant tota la durada del contracte de lloguer.

| Suport i seguiment d'incidències.

| Assegurança multirisc, defensa jurídica i avalloguer.

| Si ets propietari d'un habitatge a Tarragona o La Canonja, porta'l a la Borsa i guanya en tranquil·litat!

”

OFICINA LOCAL DE L'HABITATGE
BORSA DE MEDIACIÓ LLOGUER SOCIAL

Carrer dels Descalços, 11
Tel. 977 244 056 - Fax 977 212 466
www.tarracohabitatge.cat

★ ★ ★
**DON
OCASIÓ**

COMPRA-VENTA DE VEHÍCULOS

Pol. Ind. Francolí Parcela 9 · Nave 3, 43006 Tarragona
(Toni) Tel. 655 945 748

La ràdio de la ciutat!

TARRAGONA
Ràdio **96.7**

www.tarragonaradio.cat

Assemblea anual de la FAGIC

La Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGIC) va celebrar el 28 de maig la seva assemblea anual en què va fer balanç del darrer exercici i els bons resultats obtinguts en la gestió de l'entitat, així com la presentació dels projectes de futur. La convocatòria va comptar amb un alt nivell d'assistència de representants de les entitats associades a la federació.

Entre altres aspectes, l'assemblea va donar el vistiplau a la incorporació de sis noves entitats a la federació. Aquestes noves associacions són l'Associació Professional d'autors i creadors de la Rumba Catalana, la Unió Gitana Units per Gràcia, l'Associació de Joves Estudiants Gitanos de Lleida, l'Associació Cultural Gitana de Joves d'Hostafrancs, l'Associació Joventut Gitana del Raval i l'Associació Carabutsí.

La FAGIC és l'entitat més representativa de l'associacionisme gitano a Catalunya i té entre els seus objectius la promoció i defensa dels drets i cultura del poble gitano.

El projecte Vitamina tanca el seu primer curs

Els nois i noies que han participat en la primera experiència del projecte Vitamina a Tarragona treballen aquests dies en el tancament del curs. El dilluns 11 de juny van celebrar una sessió especial en què van fer balanç d'aquests mesos de treball conjunt dins del projecte, impulsat per la Fundació Carta de la Pau i el Consell de Comunitats Gitanes de Tarragona (CCGIT) amb l'objectiu de promoure el lideratge ètic i l'educació entre els joves, sobretot d'ètnia gitana. La sessió, però, va tenir la visita especial d'un equip d'informatius de TV3, que està treballant en

l'elaboració d'un reportatge sobre la iniciativa i que va acompanyar als participants durant les dinàmiques.

Les càmeres de la televisió catalana van poder presenciar el balanç que tant els joves com les dues dinamitzadores (Loli Santiago i Belén Borja) van fer d'aquests mesos de treball. El projecte Vitamina es va posar en marxa la tardor passada, essent el primer cop que el projecte (nascut al barri de la Mina de Sant Adrià del Besòs) es feia fora de la província de Barcelona a Catalunya. Des de lla-

vors, s'han fet sessions setmanals al centre de Tarragona, al barri de Torreforta i a Reus, totes elles coordinades per Loli Santiago i Belén Borja, dues dones gitanes que han estat formades i contractades per la Fundació Carta de la Pau, en una aposta conjunta amb el CCGIT per la inserció i el foment del paper de la dona.

La voluntat és que el projecte continuï de cara al curs vinent, i s'està estudiant l'ampliació a un segon grup a Reus.

ENTREGA DE PREMIS DEL CERTAMEN LITERARI PINTEM DE GITANO CATALUNYA

Punt final de luxe al primer certamen literari *Pintem de Gitano Catalunya*, impulsat per la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGIC). El dimarts 15 de maig, la llibreria barcelonina la Central de Raval va ser la seu de l'entrega dels premis als millors relats participants en aquest concurs, que tenia l'objectiu d'impulsar la creativitat entre la comunitat gitana, així com la difusió de la cultura, tradicions i història del poble gitano.

Segons el veredict del jurat del certamen literari, els relats guanyadors van ser els següents:

- **Primer premi:** *Tshilaba abre horizontes*, de María José Arconada Palomino
- **Segon premi:** *Una segunda oportunidad sobre la tierra*, de Virginia Peinados
- **Tercer premi:** *La memoria del corazón*, d'Emilio El Gava

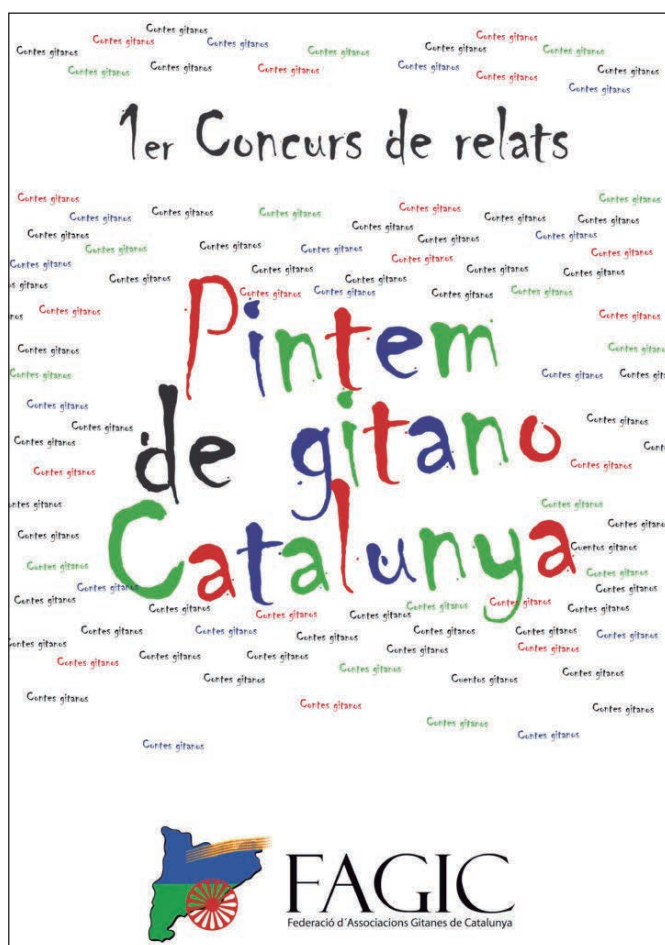

Manel Carbonell i Juan de Dios Ramírez Heredia

Durant l'acte d'entrega dels premis que es va celebrar a la llibreria La Central del Raval a Barcelona, els assistents van poder escoltar els parlaments del vicepresident de la FAGIC, Manel Carbonell, i del tí Juan de Dios Ramírez Heredia, que va actuar com a portaveu del jurat del certamen literari. Tots els relats participants havien de tractar sobre aspectes de la cultura, història i tradicions del poble gitano, així com temes com els drets humans, la perspectiva de gènere i la influència de la cultura gitana sobre altres cultures.

Els relats guanyadors, juntament amb d'altres dels participants al certamen, s'han agrupat en una publicació, que s'està distribuint de forma gratuïta tant per via digital com física. L'objectiu és fer arribar aquesta recopilació de relats a escoles, biblioteques i centres cívics de forma gratuïta.

Podeu descarregar-vos i llegir els relats guanyadors a la pàgina web de la Fagic. ■

El vicepresident de la FAGIC, Manel Carbonell, amb els premiats

Subscriu-te a *gitanos.cat*

Vols rebre la casa la revista **gitanos.cat**? Pots fer-te subscriptor per tan sols 8 € l'any i gaudeix de tots els continguts de la revista multiplataforma!

Envia'ns un correu a: info@gitanos.cat

